

louden ”realiteettien” sijaan politiikan sisältöjä määrittäisi monipuolinen ekologinen ja yhteiskunnallinen tieto. Valmiita ja ongelmattomia ratkaisuja ei ole, mutta parhaimmillaan voimme hankkia lisää aikaa hallitulle yhteiskunnalliselle muutokselle ja teknologian – niin matalan kuin korkeankin – kehittämislle.

Aikalisä on tarpeen, sillä olemme perineet tilanteen, jossa monet haitalliset kehityskulut jatkuvat vielä pitkään. Esimerkiksi energiajärjestelmien muuttaminen on vääjäämättä hidasta, riippumatta siitä, miten vakavana ongelmana ilmas-

ton muuttumista tai öljyn hupenemista pidetään.

Lähde painottaa moniulotteisten tarkastelujen tärkeyttä. Monimutkaisia kysymyksiä ei ole mahdollista saada haltuun yksiulotteisilla mittareilla. Silti yksinkertaistavat indikaattorit ovat tarpeen. Tämä tulee esiin kirjassakin, jossa hyödynetään äärimmilleen pelkistettyjä ja siksi puhuttelevia graafeja vaikkapa biomassan ja fossiilisten polttoaineiden välisten suhteiden havainnollistamiseen.

Liialliset yksinkertaistukset ja kapeat rajaukset ovat ongelmallisia ennen muuta siksi, että ne johtavat ihmistoiminnan

sivuvaikutusten unohtamiseen. Lähde kuitenkin huomauttaa, että kärsivällisyys toiminnan sivuvaikutuksista huolehtimiseen on väistämättä kortilla erityisesti silloin, kun ajat ovat ankeat ja saavutetuista eduista on tinnittävä.

Teos on helppolukuinen, paikoin jopa lennokas. Sitä ei silti kannata hurauttaa kerralla läpi, sillä lukujen välillä on hieman toistoa. Tämä ei häiritse, jos kirjan malttaa lukea jaksoittain, sisältöä vaikkapa päivän uutisointiin peilaten. Parhaimmillaan kirja lieneekin luku kerrallaan nautittuna, hitaasti sulateltuna.

Globalisaation kukkanen avaa silmät maapallomme todellisuudelle

TUULA-MARIA AHONEN

Toimittaja, tietokirjailija Elina Grundström lähtee liikkeelle suomalaisten kukkasuosikista, orkideasta. Tositarinalla on kaksi päähenkilöä. Toinen on salaperäinen Borneon sydänalueilta kotoisin oleva kaunotar. Toinen on elämä itse, maapallon ekosysteemi.

Vielä pari vuosikymmentä sitten orkideat olivat Suomes-
sa hyvin harvinaisia ja kalliita.

”1990-luvulla orkideoita alettiin jalostaa ja tuottaa massoittain samoissa halpatuotantomaisissa, joissa valmistetaan elektroniikkaa, lenkkitosuja ja muotivaatteita”, Grundström toteaa.

Teolliset markettiorvideat eivät tuoksu. Grundström etsii kirjassaan hienostunutta mustaa orkideaa, upeaa luonnonkukkaa, joka vaihtaa tuoksuaan päivän mittaan. Sitä on hyvin vaikeata löytää, vaikka Grundström tekee kirjaansa varten useita matkoja Indonesian Keski-Kalimantaniin.

”Orkideoiden kohtalo ker-
too, miten ympäristöongelmat ovat muuttuneet ja käsitykset niistä ovat syventyneet. Vain muutama vuosi sitten trooppisten orkideoiden suurimpana uhkana pidettiin kaupallista keräilyä ja salakuljetusta. Sit-
ten havaittiin, että sademetsien

Elina Grundström
Musta orkidea
Tositarina kukkasista jotka
menettivät tuoksunsa
Nemo, 2013

laittomat hakkuut ja ilmastonmuutoksen edesauttamat tulipalot olivat niille vieläkin tuhoisampia. Nykyään suurimpana orkideoihin kohdistuvana uhkana pidetään öljyplantaasi-
en perustamista ja muita laajoja maankäytön muutoksia”, Grundström kertoo.

Tositarina johdattaa lukijan maapallon toiselle puolelle ja herättää syvällisiä kysymyksiä siitä, miten yhteisiä asioita tuli-

si hoitaa. Lukija saa hyvin kirkkaan näkemyksen siitä, että ahneus, kapeakatseisuus ja lyhytnäköisyys eivät pelasta maailmaa. Eivät silloinkaan, vaikka tämä aikamme itsekäs henki esiintyisi maailman laajuudessa ympäristöjärjestössä.

”Olisin mielelläni kirjoittanut kirjan, joka olisi antanut esimerkiksi siitä, miten ilmastonmuutosta voidaan ehkäistä suuressa mitakaavassa ja kohtuulliseen hintaan”, Grundström toteaa jälkisanoinaan. ”Toisin kävi. Joulukuussa 2011 Indonesian Maan ystävät-järjestö julkaisi raportin, jonka mukaan suosademetsäalue Mega Ricen ennallistamishankkeet valuvat hukkaan.”

”Vaikka niihin on käytetty kymmeniä miljoonia euroja, mitään ei tapahdu. Syynä on byrokraatia, korruptio sekä kaavoituksen ja maa-alueisiin liittyvät epäselvyydet. Samaan aikaan öljypalmuviljelmät levivät turvemaille ennallistamishankkeiden viereen niin nopeasti, että kun yksi alue suojel-

laan, sen viereen avataan kahta kauheampi raiskio.”

Grundström mainitsee myös yhtenä tärkeänä epäonnistumisen syynä paikallisten ohittamisen, vaikka juuri heidän kanssaan asia edistyisi.

Myös Suomen valtio on tukenut WWF:n suojelutoimia näillä alueilla. Kun Grundström yritti vierailulla WWF:n toimistolla, kaikki työntekijät olivat koko viikon poissa, eikä toimistosta löytynyt esitteitä kohteesta, jolle oli saatu Suomesta rahaa.

”Ulkomaalaiset uskovat WWF:ää, mutta olen pahoillani, me emme usko”, sanoo paikallinen soidentutkimuslaitos Cimtropin johtaja Suwido Lim. ”Tein WWF:lle suotutkimuksen. WWF oli saanut sitä varten viisi miljoonaa dollaria, mutta he maksoivat minulle vain viisi prosenttia koko summasta. Kaikki muu raha meni matkoihin, halintoon ja muuhun sellaiseen.”

Grundström kertoo kirjassaan myös vilpittömistä luonnonsuojelijoista. Muun muassa Helsin-

gin yliopiston dosentti ja kansainvälisesti tunnettu trooppisten soiden asiantuntija Jyrki Jauhainen on tehnyt paljon yhdes-
tä soidentutkimuslaitoksen johtajan kanssa.

”Parasta olisi, että suosademetsät jätettäisiin rauhaan”, Jauhainen sanoo.

Kaiken keskellä, Grundström ei ole luopunut toivosta. ”Uskon yhä edelleen suurten tekojen mahdollisuuteen”, hän kirjoittaa. ”Sellaisia ovat erityisesti energiapoliittiset toimenpiteet ja ilmastoneuvottelut, joissa niistä päätetään. Pienten arkisten tekojen lisäksi jokainen meistä voi olla luomassa painetta sille, että päättäjät ottavat ilmastopolitiikan vakavasti.”

Ihmiskunnan pelastaminen on vielä mahdollista, mutta siihen tarvitaan kalliita poliittisia ratkaisuja. Monien arvioiden mukaan riittävien ilmastotoimien hintalappu ei kuitenkaan olisi isompi kuin vaikkapa Irakin sodasta tai finanssikriisistä aiheutuneet kustannukset.

Muuttuva suomalainen nuoruus

MATTI VIRTANEN

Nuorisotutkimusverkosto on julkaissut taas kiintoisan kirjan (tai paremminkin kaksoiskirjan). Kun arvioin edellisen, osin saman tekijäryhmän raportin (”Vertikaaliset ja horisontaaliset sukupolvet”, YP 5/2013), pidin sen tulokulmaa erityisen hedelmällisenä, se kun lähestyi elämäntapojen historiallisia muutoksia suvun sukupolviketjujen näkökulmasta. Eri-tyisen ansiokkaana pidin kir-

jassa Antti Häkkisen elämänkulkuanalyysin avulla toteutettua kymmenen sukupolven kolmesataavuotisen historian kuvausta.

Nuoruuden sukupolvet -kirjan pohjana on Nuorisotutkimusseuran, Nuoren Voiman Liiton ja Suomalaisen kirjallisuuden Seuran yhteistyössä toteutettava kirjoituskilpailu, jolla kerättiin suomalaisten omaelämäkerrallisia kirjoituksia nuoru-

---

Kaisa Vehkalahti & Leena Suurpää (toim.)
Nuoruuden sukupolvet
Monitieteisiä näkökulmia nuoruuteen eilen ja tänään
Nuorisotutkimusverkosto, 2014

Kaisa Vehkalahti & Essi Jouhki (toim.)
Oi nuoruus
Omaelämäkerrallisia tekstejä nuoruudesta eilen ja tänään
Nuorisotutkimusverkosto, 2014